

Olsztyn, dnia 18 stycznia 2018 roku

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
PS-V.431.1.9.2017

**Pani
Alicja Pasternak
Kierownik
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Górowie Iławeckim**
ul. Armii Krajowej 7
11-220 Górowo Iławeckie

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim (ul. Armii Krajowej 7, 11-220 Górowo Iławeckie; REGON 004456116; NIP 743-10-51-193). (akta kontroli str. 1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim nadzorowały:

- **Pani Alicja Pasternak**, która **od dnia 1 listopada 2000 roku** pełni funkcję Kierownika tego Ośrodka.
(akta kontroli str. 3-11)
- **Pani Anna Januszczak** (pracownik socjalny Ośrodka), która **od dnia 4 grudnia 2017 roku** - na podstawie Zarządzenia Nr 7/2017 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim z dnia 4 grudnia 2017 roku - **zastępowała Kierownika** Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim **w czasie jego nieobecności** (w tym obowiązki te pełniła również w czasie trwania działań kontrolnych prowadzonych w jednostce).
(akta kontroli str. 12-14)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodniczący zespołu kontrolnego;
- legitymacja służbowa nr 6/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - z dnia 23 listopada 2017 roku nr FK-VI.0030.1138.2017 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim;
(akta kontroli str. 15-16)

- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu:
  - legitymacja służbowa nr 20/2013 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
  - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 23 listopada 2017 roku nr FK-VI.0030.1137.2017 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim.
(akta kontroli str. 17-18)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 6 grudnia 2017 roku do 13 grudnia 2017 roku (z przerwą w dniu 12 grudnia 2017 roku). Odnotowano ją - pod pozycją 3/2017 – w książce kontroli prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim.
(akta kontroli str. 19)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres świadczeniowy 2016/2017 (tj. od 1 kwietnia 2016 roku do 30 września 2017 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2234) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1851) – *zwanej dalej ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdań Rb-50 – wydatki (IV kwartał 2016 roku, III kwartał 2017 roku), a także na podstawie informacji otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim dokonano następujących ustaleń:

1. W okresie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 30 września 2017 roku na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dotacji Wojewody wydatkowano kwotę 3.592.431,63 zł, w tym na:
  - świadczenia wychowawcze - kwotę 3.513.709,11 zł;
  - wdrożenie ustawy - kwotę 5.348,66 zł;
  - obsługę wypłaty świadczeń - kwotę 73.373,86 zł.
2. W okresie objętym kontrolą (tj. od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 30 września 2017 roku) miejska Gmina Górowo Iławeckie przeznaczyła na obsługę realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych środki własne w wysokości 770,58 zł.
(akta kontroli str. 66-75)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejska Gmina Górowo Iławeckie liczy około 4.300 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w gminie tej jest Burmistrz Miasta Górowo Iławeckie.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci organy gminy (do dnia 1 kwietnia 2016 roku) miały wyznaczyć lub utworzyć jednostki organizacyjne do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Działania kontrolne wykazały, że **do realizacji zadań** określonych ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci **wyznaczony został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim**.

(akta kontroli str. 20, 22, 25, 27, 62)

Decyzje z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydawane były na podstawie upoważnienia udzielonego przez Burmistrza Miasta Górowo Iławeckie.

Na dzień rozpoczęcia kontroli MOPS wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim* nadanego Uchwałą Nr XVIII/97/2016 Rady Miasta Górowo Iławeckie z dnia 3 marca 2016 roku.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej w § 6 ust. 3 pkt 17 stanowił, że do zakresu działania MOPS należy „(...) *prowadzenie postępowań w sprawach nabywania prawa do świadczenia wychowawczego określonego w ustawie z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (...)*.” Natomiast z § 17 wynikało, że „*Nadzór nad działalnością MOPS w zakresie realizacji zadań zleconych oraz innych działań przewidzianych ustawą sprawuje Wojewoda.*”

(akta kontroli str. 21-27)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim* wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2016 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim z dnia 5 marca 2016 roku.

(akta kontroli str. 28-40)

Po dokonanej analizie tego dokumentu kontrolujący stwierdzili, że w zakresie objętym kontrolą *Regulamin Organizacyjny* był aktualny.

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawa w zakresie pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W myśl art. 10 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – prowadzenie postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą, co nie zakłócało wykonywania w jednostce kontrolowanej zadań z zakresu pomocy społecznej.

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

Według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim utworzone zostało stanowisko pracy (podinspektora) zajmujące się wyłącznie realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W dniu rozpoczęcia kontroli podinspektor do spraw świadczenia wychowawczego – realizujący zadania objęte kontrolą - posiadał zakres czynności zawierający zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz upoważnienie Burmistrza Miasta Górowo Iławeckie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych oraz do wydawania decyzji w tych sprawach.

(akta kontroli str. 41-48)

Ustalono, że (w okresie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 30 września 2017 roku) we wdrażaniu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz w realizacji zadań wynikających z tej ustawy - pracownika merytorycznego wspomagał inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego zatrudniony w Ośrodku. W trakcie działań kontrolnych ustalono również, że pracownik ten (w wyżej wymienionym okresie) nie posiadał pisemnego upoważnienia Burmistrza Miasta Górowo Iławeckie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.

Zgodnie z informacją uzyskaną do Burmistrza Miasta Górowo Iławeckie - inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci za jego wiedzą i zgodą, a pisemnego upoważnienia nie wydano mu „z uwagi na przeoczenie”. Burmistrz Miasta Górowo Iławeckie w dniu 6 grudnia 2017 roku (tj. w trakcie prowadzonych działań kontrolnych) udzielił - wyżej wymienionemu pracownikowi - pisemnego upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego. Zarówno informację Burmistrza, jak i kserokopię udzielonego upoważnienia włączono do akt kontroli.

(akta kontroli str. 49-52)

Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim – na dzień rozpoczęcia kontroli - posiadał upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego oraz do wydawania w tym zakresie decyzji. Jego zadania określone zostały w zakresie czynności oraz w *Statucie* i *Regulaminie Organizacyjnym* MOPS.

(akta kontroli str. 6, 9-11; 25-27; 30-31, 40)

W okresie objętym kontrolą pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim - wykonujący, między innymi, zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującemu certyfikaty.

(akta kontroli str. 53-59)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim ma swoją siedzibę przy ul. Armii Krajowej 7. Usytuowany został na pierwszym piętrze jednopiętrowego budynku, w którym zlokalizowano również Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej Spółkę z o.o.; „Ewix” Spółkę z o.o.; Filię Bartoszyckiego Powiatowego Urzędu Pracy. Budynek ten nie został przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych - między innymi - nie wyposażono go w zewnętrzny podjazd. W jego wnętrzu również nie usunięto występujących barier architektonicznych (m.in. brak windy). Zgodnie z uzyskaną pisemną informacją, w sytuacji gdy wystąpi potrzeba przyjęcia osoby niepełnosprawnej, która ma trudności z dotarciem do pomieszczeń biurowych MOPS mieszczących się na pierwszym piętrze - istnieje możliwość skorzystania z pomieszczenia Zarządu Gospodarki Mieszkaniowej usytuowanego na parterze budynku. Po zawiadomieniu o przybyciu osoby niepełnosprawnej kompetentny pracownik Ośrodka - w tym również wykonujący zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – schodzi do interesanta w celu zajęcia się jego sprawą.

Stanowisko pracy osoby realizującej w MOPS w Górowie Iławeckim zadania z zakresu świadczeń wychowawczych zostało usytuowane w niewielkim pomieszczeniu biurowym (o powierzchni ok. 16 m²), w którym były jeszcze dwa inne stanowiska pracy. Pracownikowi stworzono odpowiednie warunki do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Jego stanowisko pracy wyposażone było w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Z boku biurka ustawione było dodatkowo krzesło przeznaczone dla zgłaszających się interesantów. Na pierwszym piętrze umieszczono stół i krzesła również przeznaczone dla interesantów. Mogli oni tam wypełnić niezbędne druki lub poczekać na załatwienie sprawy.

Dokumentacja z zakresu świadczeń wychowawczych przechowywana była – w zamykanych na klucz - szafach znajdujących się w pomieszczeniu zajmowanym przez pracownika wykonującego kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 60-65)

Podmiot realizujący zadania w zakresie świadczenia wychowawczego - zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - może przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze oraz członków jej rodziny.

Podczas działań kontrolnych prowadzonych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim, zespołowi kontrolnemu przedstawiono dokument potwierdzający zgłoszenie zbioru danych do zarejestrowania przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych – o nazwie: „*świadczenie wychowawcze*”.

(akta kontroli str. 76-80)

Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano umowy licencyjne na oprogramowanie do obsługi świadczeń wychowawczych w 2016 roku i w 2017 roku zawarte ze Spółką Akcyjną Sygnity mającą swoją siedzibę w Warszawie.

Ustalono, że w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 81-84)

IV. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Na podstawie miesięcznego sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego za miesiąc wrzesień 2017 roku - sporządzonego w jednostce kontrolowanej - ustalono, że w miesiącu wrześniu 2017 roku **wyplacono 404 świadczenia** wychowawcze (w tym 177 świadczeń na pierwsze dziecko). Świadczenia pobierało **258 rodzin**.

(akta kontroli str. 85-87)

W okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 30 września 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim uzyskał **27** informacji o zmianie sytuacji dochodowej i rodzinnej osób pobierających świadczenia wychowawcze (w tym 10 informacji zostało pozyskanych we własnym zakresie). Ustalono, że - do dnia rozpoczęcia kontroli - we wszystkich tych przypadkach zweryfikowano dalsze posiadanie uprawnień do pobierania świadczenia wychowawczego, w tym:

- w przypadkach stwierdzenia utraty uprawnień do pobierania świadczeń wychowawczych (**6 spraw**) – wszczynano i prowadzono postępowania administracyjne w zakresie uchylecia (w całości lub w części) decyzji ustalających prawo do świadczeń wychowawczych (art. 27 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci);

- w przypadkach stwierdzenia, że świadczeniobiorcy (w wyniku zmiany sytuacji dochodowej i rodzinnej) spełniają ustawowe kryteria uprawniające do otrzymania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko (**4 sprawy**) – na wniosek strony – wszczynano postępowania administracyjne i wydawano decyzje ustalające prawo do świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko;
- w przypadkach stwierdzenia posiadania uprawnień do dalszego pobierania świadczeń wychowawczych (**17 spraw**) odstępowano od wszczęcia postępowania – do akt spraw wpinano dokumenty potwierdzające uzyskanie dochodu.

Ponadto - w okresie objętym kontrolą - w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Ławeckim prowadzono:

- **2** postępowania administracyjne w sprawie ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń i żądania ich zwrotu;
- **1** postępowanie administracyjne w sprawie rozłożenia na raty kwoty zobowiązań powstałych z tytułu nienależnie pobranych świadczeń;
- **1** postępowanie administracyjne w sprawie umorzenia zobowiązań powstałych z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

(akta kontroli str. 88-95)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Ławeckim skontrolowano **35** losowo wybranych akt spraw, w których prowadzono **48** postępowań administracyjnych - zakończonych wydaniem decyzji - związanych z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

(akta kontroli str. 121; 175-178)

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych związanych z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Górowie Ławeckim w okresie objętym kontrolą (z uwzględnieniem postępowań w sprawie: przyznania uprawnień do świadczeń, odmowy przyznania świadczeń, uchylenia prawa do świadczeń w części lub w całości, ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń oraz żądania ich zwrotu, rozłożenia na raty kwoty zobowiązań powstałych z tytułu nienależnie pobranych świadczeń, umorzenia zobowiązań powstałych z tytułu nienależnie pobranych świadczeń).

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 96-120)

Kontroli i analizie poddano:

- **25 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji przyznających świadczenia wychowawcze na pierwsze oraz na kolejne dziecko (rodziny mieściły się - w określonym ustawowo - kryterium dochodowym);
(akta kontroli str. 176-178)
- **15 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji przyznających świadczenia wychowawcze na drugie i kolejne dziecko (bez kryterium dochodowego);
(akta kontroli str. 121-174; 221-222)
- **1 postępowanie administracyjne** kończące się wydaniem decyzji przyznającej uprawnienia do świadczenia wychowawczego na drugie dziecko i odmawiającej przyznania świadczenia na pierwsze dziecko (z powodu przekroczenia kryterium dochodowego);

(akta kontroli str. 183)

- **4 postępowania administracyjne** kończące się wydaniem decyzji uchylających lub zmieniających wcześniejsze decyzje - w związku ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny; (akta kontroli str. 179-182; 185-186; 191; 236-237; 244-245)
- **1 postępowanie administracyjne** kończące się wydaniem decyzji orzekającej zakończenie realizacji (wcześniejszej) decyzji ustalającej uprawnienia do świadczenia wychowawczego (uchylenie decyzji), a także orzekającej o żądaniu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego (decyzja nr MOPS.8250.000020.ZZ_SW.02.2017); (akta kontroli str. 221-235)
- **1 postępowanie administracyjne** kończące się wydaniem decyzji orzekającej o żądaniu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń oraz o rozłożeniu na raty kwoty pozostających do spłaty zobowiązań z tego tytułu (decyzja Nr decyzja nr MOPS.8250.000318.ZZ_SW.09.2016); (akta kontroli str. 236-247)
- **1 postępowanie administracyjne** kończące się wydaniem decyzji orzekającej o umorzeniu powstałych zobowiązań z tytułu nienależnie pobranych świadczeń. (akta kontroli str. 248-249)

Ponadto w **4 przypadkach** dokonano kontroli zasadności podjęcia decyzji o odstąpieniu od wszczęcia postępowań administracyjnych w zakresie zmiany bądź uchylenia decyzji przyznających uprawnienia do świadczeń wychowawczych - z uwagi na uzyskanie dochodu lub z uwagi na zmianę składu rodziny świadczeniobiorców - w sytuacji, gdy dokonana przez pracowników analiza otrzymanych informacji w sprawie uzyskania dochodu lub zmiany składu rodziny wykazała, że świadczeniobiorcy w dalszym ciągu posiadają uprawnienia do pobierania świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 212-220)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

V. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

W okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującym - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej oraz ze złożonej informacji w tym zakresie.

(akta kontroli str. 251)

VI. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia nie mające wpływu na kontrolowaną działalność, tj.:

- W **3 przypadkach** - co stanowiło 12% wszystkich postępowań z tego zakresu poddanych analizie (25) - w prowadzonych postępowaniach administracyjnych, przy obliczaniu dochodu rodziny nie uwzględniono kosztów uzyskania przychodu.

Dotyczyło to postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami o numerach:

- MOPS.8250.000226.SW.04.2016;
- MOPS.8250.000035.ZK_SW.06.2017;
- MOPS.8250.000295.535.SW.07.2016.

(akta kontroli str. 179-180; 181-182; 183-184)

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W **40 przypadkach** - co stanowiło 100% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych w zakresie ustalenia uprawnień do świadczeń wychowawczych – w aktach spraw stwierdzono brak udokumentowanego potwierdzenia przekazania wnioskodawcom pełnej informacji na temat zdarzeń (przypadków) powodujących powstawanie nienależnie pobranych świadczeń oraz na temat obowiązku niezwłocznego zawiadamiania organu o występujących zmianach wpływających na uprawnienia do pobierania świadczeń;
(akta kontroli str. 121; 176-178)

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

W związku z powstaniem powyższych uchybień wskazać należy, że niestosowanie jasnych i wyczerpujących pouczeń może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorców w zakresie przypadków powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a tym samym może wpływać na pobieranie świadczeń wychowawczych w sytuacji, gdy stają się one nienależne.

- W **25 przypadkach** w postępowaniach administracyjnych dotyczących ustalania uprawnień do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko – co stanowiło 62,5% wszystkich analizowanych postępowań związanych z przyznaniem uprawnień do świadczeń (40) - w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do tego świadczenia - nie wyszczególniano faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie (ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego).
Nie spełniano więc wymogu określonego w art. 107 § 3 Kpa stanowiącego, że uzasadnienie faktyczne decyzji powinno - w szczególności - zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowody, na których się oparł.
(akta kontroli str. 176-178)

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W **2 przypadkach** w postępowaniach administracyjnych dotyczących nienależnie pobranych świadczeń (w zakresie ustalenia kwoty nienależnie pobranych świadczeń oraz żądania ich zwrotu) - co stanowiło 4,17% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych (48) - stwierdzono, że decyzje kończące te postępowania nie były sporządzone we właściwej formie, gdyż:
  - decyzja nr MOPS.8250.000020.ZZ_SW.02.2017 w treści orzeczenia nie zawierała wysokości ustalonej kwoty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych;
  - decyzja nr MOPS.8250.000318.ZZ_SW.09.2016 w treści orzeczenia nie zawierała wysokości ustalonej kwoty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych oraz wysokości - ustalonej do zwrotu - kwoty nienależnie pobranych świadczeń.
 (akta kontroli str. 221-250)

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W **6 przypadkach** – w sprawach, w których prowadzono postępowanie wyjaśniające z uwagi na otrzymane informacje o zmianie sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny, co stanowiło 75% wszystkich analizowanych spraw z tego zakresu (8) - gdy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego (w związku z zachowaniem uprawnień do pobierania świadczenia wychowawczego) odstępowano od wszczęcia postępowania administracyjnego zmierzającego do uchylecia lub zmiany decyzji ustalającej prawo do świadczenia – strona postępowania (świadczeniobiorca) nie była o tym fakcie informowana w sposób udokumentowany.

Weryfikacja uprawnień do świadczenia wychowawczego dotyczyła postępowań administracyjnych w sprawach zakończonych decyzjami o numerach:

- MOPS.8250.000014.SW.02.2017;
- MOPS.8250.000270.535.05.2016 - dwa przypadki weryfikacji;
- MOPS.8250.000093.SW.04.2016 (utrata dochodu);
- MOPS.8250.000242.SW.05.2016;
- MOPS.8250.000005.SW.01.2017.

(akta kontroli str. 179-180; 183-185; 212-213; 215-216; 217-218)

Natomiast w **2 przypadkach** - co stanowiło 25% wszystkich analizowanych spraw z tego zakresu (8) - poinformowano świadczeniobiorców o fakcie zachowania przez nich uprawnień do świadczeń wychowawczych (po weryfikacji dokonanej po uzyskaniu dochodu) jednak przekazana im informacja nie była pełna – między innymi nie określała aktualnego stanu faktycznego (w tym, w zakresie: wysokości dochodu rodziny, źródła uzyskania dochodu, daty uzyskania dochodu) w porównaniu ze stanem faktycznym występującym w dniu wydania decyzji przyznającej uprawnienia do świadczeń.

Dotyczyło to spraw zakończonych decyzjami o numerach:

- MOPS.8250.000130.SW.04.2016;
- MOPS.8250.000093.SW.04.2016.

(akta kontroli str. 214; 219-220)

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W **1 przypadku** - co stanowiło 4% wszystkich postępowań z tego zakresu poddanych analizie (25) - w sprawie zakończonej wydaniem decyzji administracyjnej nr MOPS.8250.000059.SW.04.2016 przyznającej uprawnienia do świadczenia wychowawczego - po dokonanej kontroli i analizie dokumentów ustalono występującą niezgodność pomiędzy zgromadzonym materiałem dowodowym w sprawie a dokonanym wyliczeniem dochodu.

(akta kontroli str. 185-205)

Skutek ustalonego uchybienia:

Powyższe uchybienie – zgodnie ze stanem występującym na dzień zakończenia kontroli – nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonego postępowania administracyjnego.

- W **1 przypadku** - co stanowiło 4% wszystkich postępowań z tego zakresu poddanych analizie (25) - w sprawie zakończonej wydaniem decyzji administracyjnej nr MOPS.8250.000243.SN.05.2016 przyznającej uprawnienia do świadczenia wychowawczego – stwierdzono, że przy ustalaniu dochodu rodziny (dochód - nie wyszczególniony w ustawowym katalogu dochodów uzyskanych - osiągnięty ze stypendium socjalnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalone zostało prawo do świadczenia wychowawczego) kwotę stypendium socjalnego podzielono przez ilość miesięcy, w których to stypendium wypłacano.

(akta kontroli str. 221-235)

Skutek ustalonego uchybienia:

Powyższe uchybienie nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonego postępowania administracyjnego.

Przyczyny powstania stwierdzonych uchybień:

- Nienależyty nadzór Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą;
- Niepoprawne interpretowanie art. 3 pkt 1 ppkt a ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1952) odnoszącego się do dochodu oznaczającego – po odliczeniu kwot alimentów na rzecz innych osób – „ (...) a) *przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30 b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2016 r., poz.2032, z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, (...)”.*

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Zachowanie – w prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń wychowawczych – określonych w przepisach prawa zasad obliczania dochodu, a w szczególności uwzględnianie kosztu uzyskania przychodu pomniejszającego dochód.
2. Pouczanie świadczeniobiorców w sposób udokumentowany, jasny i wyczerpujący o przypadkach (zdarzeniach) powodujących nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze oraz o obowiązku niezwłocznego zawiadamiania organu o występujących zmianach wpływających na uprawnienia do pobierania świadczeń.
3. Przestrzeganie wymogów określonych w art. 107 § 3 Kpa w zakresie wskazywania w uzasadnieniu decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu - w przeliczeniu na osobę w rodzinie - ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego.
4. Sporządzanie we właściwej formie decyzji kończących postępowania administracyjne w sprawach nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych (w zakresie ustalenia kwot nienależnie pobranych świadczeń oraz żądania ich zwrotu), a w szczególności umieszczanie - w treści orzeczeń tych decyzji – wysokości:
  - ustalonej kwoty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych;
  - ustalonej do zwrotu kwoty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych.
5. Odnoszenie się do zmian - jakie stwierdzono w czasie przeprowadzonej weryfikacji posiadanych uprawnień do świadczeń wychowawczych – w sporządzanych informacjach przeznaczonych dla strony postępowania administracyjnego (w tym do: źródła i daty uzyskania dochodu; wysokości uzyskanego dochodu – z podaniem z jakiego miesiąca dochód uwzględniono; wysokości faktycznego dochodu rodziny – ustalonego po weryfikacji), a także informowanie strony postępowania administracyjnego - w sposób udokumentowany - o dalszym posiadaniu

uprawnień do świadczeń wychowawczych (odnosząc się również do zmian ustalonych w trakcie dokonanej weryfikacji uprawnień);

6. Podjęcie działań zmierzających do zweryfikowania postępowania administracyjnego w sprawie zakończonej wydaniem decyzji administracyjnej nr MOPS.8250.000059.SW.04.2016 przyznającej uprawnienia do świadczenia wychowawczego - z uwagi na występującą niezgodność pomiędzy zgromadzonym materiałem dowodowym w sprawie a dokonanym wyliczeniem dochodu.
7. Stosowanie się do ustawowych zasad i procedur obowiązujących przy ustalaniu dochodów członków rodziny osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalone zostało prawo do świadczenia wychowawczego, a nie wyszczególnionych w ustawowym katalogu dochodów uzyskanych - poprzez dzielenie tych dochodów przez ilość miesięcy występujących w roku kalendarzowym (tj. przez 12).

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

Artur Chojecki

(- podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu -)